

ASIAN AND MIDDLE EASTERN STUDIES TRIPOS PART IB

Middle Eastern Studies

Date

Time

MES. 13 INTERMEDIATE HEBREW

*Candidates offering **one** section only must answer **all** questions in that section. Candidates studying both classical Hebrew and modern Hebrew must offer **two** language questions from questions 1-4 and **one** specified text question from questions 5-6 in Section A and **one** language question from questions 1-3 and **one** specified text question from questions 4-5 in Section B.*

*Write your number **not** your name on the cover sheet of **each** answer booklet and on the **second** copy of the question paper provided. Tie the second copy of the question paper in your answer booklet.*

STATIONERY REQUIREMENTS

*20 Page Answer Book x 1
Rough Work Pad*

SPECIAL REQUIREMENTS

A second copy of the question paper

**You may not start to read the questions printed
on the subsequent pages of this question paper
until instructed that you may do so by the
Invigilator.**

SECTION A (Classical Hebrew)

1 Translate the following **unseen** passage into **English** [15 marks]

2:1 וַיַּעַל מִלְאָד־יְהוָה מִן־הַגִּלְגָּל אֶל־הַבְּכִים וַיֹּאמֶר אֶעֱלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאָבִיא אֶתְכֶם
 אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם וְאָמַר לֹא־אֶפְרָר בְּרִיתִי אִתְּכֶם לְעוֹלָם: 2:2 וְאַתֶּם
 לֹא־תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת מִזְבְּחוֹתֵיהֶם תִּתְצוּן וְלֹא־שִׁמַּעְתֶּם בְּקוֹלִי מֵהַיּוֹאֵת
 עֲשִׂיתֶם: 2:3 וְגַם אֶמְרָתִי לֹא־אֶגְרֹשׁ אֹתְכֶם מִפְּנֵיכֶם וְהָיוּ לְכֶם לְצַדִּיקִים וְאֱלֹהֵיהֶם יִהְיוּ לְכֶם
 לְמוֹקֵשׁ: 2:4 וַיְהִי כַדְבָּר מִלְאָד יְהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁאוּ הָעָם
 אֶת־קוֹלָם וַיִּבְּכוּ: 2:5 וַיִּקְרָאוּ שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בְּכִים וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם לַיהוָה:

Judges 2:1-5

2 Translate into **English** the following **unseen** passage [8 marks] and vocalize it on the extra copy of the paper [7 marks]

14:1 וַתִּשָּׂא כָל־הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכוּ הָעָם בַּלַּיְלָה הַהוּא 14:2 וַיִּלְנוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־
 אַהֲרֹן כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים כָּל־הָעֵדָה לֹא־מִתְּנֵנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אוֹ בְּמִדְבַר הַזֶּה
 לֹא־מִתְּנֵנוּ 14:3 וְלֹמָה יִהְיֶה מִבִּיא אֲתָנוּ אֵל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנַפֵּל בַּחֲרָב נַשִּׁינוּ וְטַפְּנוּ יִהְיוּ לְבָז
 הַלּוֹא טוֹב לָנוּ שׁוֹב מִצְרַיִם 14:4 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו נַתְּנָה רֹאשׁ וְנִשׁוּבָה מִצְרַיִם:

Numbers 14:1-4

3 Translate the following **unseen** passage into pointed **Biblical Hebrew** [15 marks]

³ Now there were four men who were lepers at the entrance to the gate; and they said to one another, "Why do we sit here till we die?" ⁴ If we say, 'Let us enter the city,' the famine is in the city, and we shall die there; and if we sit here, we die also. So now come, let us go over to the camp of the Syrians; if they spare our lives we shall live, and if they kill us we shall but die." ⁵ So they arose at twilight to go to the camp of the Syrians; but when they came to the edge of the camp of the Syrians, behold, there was no one there. ⁶ For the Lord had made the army of the Syrians hear the sound of chariots, and of horses, the sound of a great army.

2 Kings 7:3-6

4 Write a linguistic commentary in English on the following unseen passage [15 marks]

1:1 והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחם לו: 1:2 ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדני המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך ותהי לו סכנת ושכבה בחיקך ויחם לאדני המלך: 1:3 ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו את אבישג השונמית ויבאו אתה למלך: 1:4 והנערה יפה עדימאד ותהי למלך סכנת ותשרתהו והמלך לא ידעה: 1:5 ואדניה בחגית מתנשא לאמר אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו: 1:6 ולא עצבו אביו מימיו לאמר מדוע בכה עשית וגם הוא טובתאל מאד ואתו ילדה אחרי אבשלום:

1 Kings 1:1-6

5 Translate the following seen passage into English [10 marks] and comment as requested below [10 marks]

3:1 והנער שמואל משרת את יהוה לפני עלי ודבר יהוה היה יקר בימים ההם אין חזון נפרץ: ס 3:2 ויהי ביום ההוא ועלי שכב במקומו ועינו ועינו החלו כהות לא יוכל לראות: 3:3 ונגר אלהים טרם יכבה ושמואל שכב בהיכל יהוה אשר שם ארון אלהים: פ 3:4 ויקרא יהוה אל שמואל ויאמר הנני: 3:5 וירץ אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי שוב וילך וישכב: ס 3:6 ויסף יהוה קרא עוד שמואל ויקם שמואל וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויאמר לא קראתי בני שוב שכב: 3:7 ושמואל טרם ידע את יהוה וטרם יגלה אליו דבר יהוה: 3:8 ויסף יהוה קרא שמואל בשלשית ויקם וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי ויבן עלי כי יהוה קרא לנער: 3:9 ויאמר עלי לשמואל לך שכב והיה אם יקרא אליך ואמרת דבר יהוה כי שמע עבדך וילך שמואל וישכב במקומו:

1 Samuel 3:1-9

Q: Comment on כהות (verse 2) and on the Masoretic placement of the athnach in verse 3.

(TURN OVER)

6 Translate the following **seen** passage into **English** [10 marks] and comment as requested below [10 marks]

1:11 ותאמר נעמי שבנה בנתי למה תלכנה עמי העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים:
 1:12 שבנה בנתי לכן כי זקנתי מהיות לאיש כי אמרתי יש לי תקוה גם הייתי הלילה
 לאיש וגם ילדתי בנים: 1:13 הלהן | תשברנה עד אשר יגדלו הלהן תעגנה לבלתי היות
 לאיש אל בנתי כימר לי מאד מכם כי יצאה בי ידיהוה: 1:14 ותשנה קולן ותבכינה
 עוד ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה: 1:15 ותאמר הנה שבה יבמתך אלעמה
 ואלאליה שובי אחרי יבמתך: 1:16 ותאמר רות אלתפגעני בי לעזבך לשוב מאחריך
 כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תליני אליו עמך עמי ואלהיך אליה: 1:17 באשר תמותי
 אמות ושם אקבר כל יעשה יהוה לי וכה יסוף כי המות יפריד ביני ובינך: 1:18 ותרא
 כימתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה: 1:19 ותלכנה שתיהם עדבאנה בית
 לחם ויהי כבאנה בית לחם ותהם פלהעיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי: 1:20 ותאמר
 אליהן אלתקראנה לי נעמי קראן לי מרא כיהמר שדי לי מאד:

Ruth 1:11-20

Q: Comment on the forms הלהן (verse 13), תעגנה (verse 13), מכם (verse 13), and כי (verse 17).

SECTION B (Modern Hebrew)

1 Translate the following **unseen Modern Hebrew** passage into **English**, and answer the questions in **Hebrew** [10 marks for translation, 5 marks for the questions]

אנחנו חיים היום בעולם של פרסומת. יש פרסומת בטלוויזיה, בעיתונות, על לוחות המודעות, במגרשי הספורט בתחבורה הציבורית, בכל מקום. להלן ראיון עם אורי ינץ, רעיונאי (קופירייטר), שמכין רעיונות והצעות לפרסומות.

אורי: הרעיונאי הוא האדם המחליט על הרעיון הכללי של הפרסומת. הוא כותב את הטקסטים, כותב תסריטים לפרסומות בטלוויזיה, וגם נותן רעיונות לתעמולת הבחירות של המפלגות השונות. **האם יש לך "קווים אדומים"?**

אני לא מוכן לעשות משהו בניגוד לדעות שלי. אני לא מוכן לעשות פרסומת למפלגה, שאני מתנגד לעמדות שלה. אני לא מוכן לעשות פרסומת שפוגעת במישהו. הפרסומת לא באה לשנות את המצב הקיים, אלא לשרת את המצב הקיים.

האם יש בעיות מיוחדות הקשורות לשפה?

בעברית קיימת הבעיה של זכר ונקבה. למשל, בדרך כלל משתמשים במשפט או בפתגם ידוע, כמו "עשה את הדבר הנכון", שזה בלשון זכר, אך אם אגיד, "לעשות את הדבר הנכון", המשפט לא יהיה חזק כמו המשפט המקורי.

בעניין זה "הקו האדום" שלי עובר במקום שבו נמצא המצב במציאות. אם במציאות רואים אישה עובדת במטבח, אני לא אשנה את זה.

Sha'ar lamatchil, Jerusalem, June, 1994.

- a מהי הבעיה הלשונית העומדת בפני הרעיונאי הישראלי?
b מהם "הקווים האדומים" של אורי?

(TURN OVER)

2 Write a **summary** in **Modern Hebrew** of the following **unseen** passage. The summary should not exceed **120 words** [15 marks]

שרה אהרונוסון (1890-1917)

משפחת אהרונוסון עלתה מרומניה בימי העלייה הראשונה. בני משפחת אהרונוסון היו ממייסדי **זכרון יעקב**. המושבה זכרון יעקב נמצאת על הכרמל, בנוף הרים יפה. המושבה מלאה כרמים וממערב לה נראה הים. אהרון, הבן הבכור במשפחה, היה אגרונום ועמד בראש תחנת נסיונות הקלאיים **בעתלית**. היו לו שני אחים, צבי ואלכסנדר, ושתי אחיות, שרה ורבקה. המתישבים בזכרון יעקב, ומשפחת אהרונוסון בתוכם, ידעו ימים קשים וסבל רב. כשהתחילה מלחמת העולם הראשונה חשב אהרון, שהיה המשכיל בבני אהרונוסון, שהבריטים ינצחו את הטורקים במלחמה. הוא היה בטוח ששלטון בריטי יהיה לטובת היהודים בארץ ישראל, לכן החליט לעשות כל מה שאפשר כדי לעזור לבריטים לנצח.

לצורך כך נוסד אירגון סודי בשם **גיל"י** – נצח ישראל לא ישקר. בין חברי הארגון היו אהרון אהרונוסון, אחיו אלכסנדר, אחותו שרה, אבשלום פיינברג מחדרה, יוסף לישנסקי ועוד. מטרת האירגון היתה לעסוק בריגול לטובת הבריטים. חברי האירגון אספו ידיעות על מצב הטורקים ומסרו את הידיעות לבריטים בקהיר ובאנגליה. מקום הפעולה שלהם היתה תחנת הנסיונות שעל חוף עתלית. בימים קבועים היתה מגיעה אוניית מלחמה בריטית לחוף ואנשי **גיל"י** היו מוסרים את הידיעות לאנשי האונייה.

רוב היישוב היהודי בארץ ישראל היה נגד הפעולות של **גיל"י**. ראשי היישוב פחדו שאם הטורקים יידעו משהו על פעולות הריגול של **גיל"י**, יסבלו גם אנשים אחרים בגללם. שרה היתה מהפעילות ביותר ב**גיל"י**. כאשר האחים אהרון ואלכסנדר היו בחוץ לארץ ניהלה היא את פעולות האירגון. היא היתה אמיצה מאוד ומוכנה לעשות הכל כדי להגיע למטרה.

לאחר זמן מה הרגישו הטורקים, שידיעות חשובות ביותר מגיעות אל הבריטים והם התחילו לחפש בכל המושבות את מקור הידיעות. הם עצרו את ראשי המושבות וחקרו אותם באכזריות רבה, כדי שיספרו להם מי מסר את הידיעות.

בסוף קיץ 1917 שלחה שרה יונת דואר לכיוון מצריים. הטורקים תפשו את היונה ומצאו עליה את הידיעה שהיתה צריכה להגיע אל הבריטים. שרה יכלה לברוח, אך לא רצתה שבגללה יסבלו כל אנשי המושבה. הטורקים הגיעו לביתה, תפשו אותה ועינו אותה עינויים קשים, כדי שתגלה את סודות האירגון. אבל שרה לא סיפרה דבר. כשלא יכלה לסבול עוד את העינויים, אמרה שהיא רוצה להתרחץ. היא נכנסה לחדר האמבטיה, הוציאה אקדח וירתה בעצמה.

אבשלום פיינברג, חברה ושותפה של שרה למחתרת, נעלם בדרכו למצרים. רבים מן החברים באירגון **גיל"י** מתו לאחר עינויים קשים או הוצאו להורג על ידי התורכים. אחיה של שרה, אהרון, נהרג בתאונת מטוס בדרכו לפאריס בשנת 1919.

כיום משמש בית משפחת אהרונוסון כמוזיאון, ורכים מבקרים בו ולומדים על המשפחה ועל פעולותיו של אירגון **גיל"י**.

“Reading Chapters in Jewish History” (Ministry of Education, Jerusalem, 1977), pp. 61-64.

3 Write a composition of **200 words** in **Modern Hebrew** on **one** of the three topics given below [15 marks]

- a האם צריכה ישראל לשמור על קשר עם יהדות התפוצות? נמקו דעתכם.
 b יחס חם לעולה חדש חשוב יותר מעזרה בכסף ובדיוור. האם אתם מסכימים? נמקו דעתכם.
 c האם בחברה מודרנית יש מקום לבתי ספר חד מיניים? נמקו דעתכם.

4 Translate the following **seen** passage into **English** and comment as requested below [7 marks for translation and 8 marks for comments]

נשתייר הרוכל אצל האדונית. לא ברפת הישנה ולא בחדר של כלים ישנים שיצאו מכלל תשמיש, אלא דר היה בחדרה של האדונית ובמטתו של בעלה היה ישן, והיא היתה משמשת לפניו כאילו הוא אדוניה. בכל יום התקינה לו סעודה מכל אשר היה לה בבית ובשדה, כל עוף טוב וכל עוף שמן. ואם צלתה לו בשר בחמאה לא משך ידו ממנו. בראשונה כשהיה רואה אותה מולקת ראש עוף, היה מזדעזע, אחר כך היה אוכל ומוצץ אפילו את העצמות, כדרך קלי עולם שבתחילה אין רוצים לעבור עבירה ואחר כך עושים כל עבירות שבעולם לתיאבון. אשה ובנים לא היו לו ולא היה לו על מי יתגעגע, ובכך היה דר עם אותה אדונית. פשט בגדי רוכל ולבש בגדי חירות ונתחבר לאנשי המקום עד שהיה כאחד מהם. האדונית לא נתנה לו להתייגע לא בבית ולא בשדה, אדרבא הטילה על עצמה כל עבודה ופינקתו במאכלים ובמשקאות, ואם קינטרתו ביום הראתה לו חיבה בלילה, כדרך הנשים שפעמים הן כך ופעמים הן כך. כך יצא תודש ושני חודשים, עד שהתחיל שוכח שהוא רוכל עני והיא אדונית. ואף היא שכחה שהוא יהודי וכן כל כיוצא בזה.

S. Y. Agnon, "Ha'adonit veharochel" (*Kol sipurav shel S.Y. Agnon*, Jerusalem: Schocken, 1979), p. 95.

Q: The passage above describes several transformations that the characters undergo. Identify them and discuss their symbolic meaning within the context of the story in general.

(TURN OVER)

5 Translate the following **seen** passage into **English** and comment as requested below
[7 marks for translation and 8 marks for comments]

בקצה השולחן שברנר ישב אליו, סמוך לקיר, כלומר במרחק שלושה שולחנות מברנר עצמו, שישב ליד המעבר, ישב איש זקן, כבן תשעים אולי, וקרא עיתון, תוך שהוא שותה בגמיעות קטנות תה בחלב. לצדו עמדה צלחת ובה שאריות הדג והמיונז, וברנר מצא את עצמו נועץ עיניים בשאריות הללו, עד שהרגיש פתאום כי האיש הזקן מתבונן בו מעל לעיתונו. ברנר הרים את עיניו במבוכה מצלחתו של הזקן והסתכל בו לרגע. בתחילה לא היה ברור לו, כלומר לברנר, מה לא בסדר בפניו של האיש, שהיה נראה כאיש קשיש אירופי ממוצע, נעים מזג אבל מאופק, אבל ברנר הרים את עיניו שוב אל האיש שחזר לעיין בעיתונו, הפעם בגניבה, ומעין צמרמורת חשמלית חלפה בגופו, כלומר בגופו של ברנר, שכן האיש, ברנר היה מוכן להישבע, היה היטלר, כלומר אדולף היטלר, הפיהרר. מובן שוודאות מוחלטת לא היתה אפשרית כאן, האיש היה זקן מאוד, לבוש בחליפה אפורה, שערו הלבן הקלוש היה מסורק לאחור, ועל עיניו היו משקפיים עבי מסגרת, אבל ברנר, שהביט בו שוב ושוב, אמר לעצמו, זה היטלר, זה היטלר, הוא לא התאכד אלא ברח ללונדון, הוא חי ושותה תה.

Dror Burstein, from *Avner brenner* (Jerusalem: Keter Pub., 2003), pp. 186-187.

Q: How does the passage above create a sense of eeriness in terms of lexicon, syntax and rhetoric, and what does it symbolise for the narrator and readers?

END OF PAPER